

ЧЕТИРИ

Още ги виждам в онази вечер, която клонеше към нощ. Седят и ме гледат през времето. Виждам ръцете им върху карираната покривка. Мима има бледа кожа с басейн от синкави вени - това са левите и десни притоци на сърцето ѝ, в което се вливаме. Але има ръце на спортист - дълги и тънки като вретена пръсти на баскетболист. На неговата силна длан линията на успеха прекъсва грубо линията на живота. Чудно.

Виждам ги как се заплесват един в друг пред очите ми. Усещам, че започвам да ставам излишен на тази щастлива съботна маса.

Мима и Але седят един срещу друг (аз между тях) и се поглъщат с погледи. Да не бях тук, тя щеше да се начука с него пред всички, наред "Коларац". Доведох Мима на неговата маса и сега трябва да ми я отнеме. Но, очевидно, цялата тази работа е по-силна от нас и ние ѝ се предаваме. Свикнали сме да губим, преди да притежаваме нещо.

Вземи я, идиот, не виждаш ли, че е шизо? Ще си хвана някоя друга мацка. Ти си спортист, животът ти е спорт. И днес. Точно сега и ето тук! Само колко си нищожен! Свали я, кретен! Когато изгубя Мима, ще се върна в своето убежище; ще заживея отново сред книгите си, а ти нямаш нищо, ама нищичко, освен мускули и златни петънца в зениците. Але, глупчо, още миришеш на мляко!

И докато си говоря така, знам, че те ще се начукат и без моята благословия. Да, може би ще ги гризе съвестта. Пък и не е редно да им развалям развлечението. Не е редно аз да им погодя този номер. Обичам ги и двамата. Обичам изгледа на тази царствена двойка.

Докато се съблича преди лягане, Але разнася навсякъде около себе си миризмата на спортните съблекални. Това е млад гладиатор, когото заглеждат на улицата домакините и старите пергиши. Съвсем не осъзнава красотата си. Когато се мие, същевременно измива косата си под струята студена вода. Главата си трие с пешкир и косата му тутакси е суха, една съвършено подрязана четка. Никога не губи вродената си елегантност. Спомням си, ми косата си и онази сутрин в тоалетната на експрес-ресторанта в Загреб след дълго скитане, и това пак беше коса на баскетболист от реклама за лосион. Неговата коса живее. Дори и взети назаем, дрехите му стоят по-добре, отколкото на собствениците. Той е щастливо младо животно, същинско човешко младенче, млад звяр, когото е приятно да заглеждаш изпод собствена си омразна кожа. Той е всичко онова, което аз не съм.

Затова и в нашата обвързаност се преплитат любов и завист.

Когато заедно ловим провинциалистки из Студентския град, обикновено аз съм този, който увисва. Може би постоянно очаквам реванш и това ме възпира да скъсам? А може би съм обикновен мазохист, на когото е приятно да кибичи под прозореца на крило "F", представяйки си как горе, в кревата на Але се сливат в конвулсии и пот две горещи кожи: звън на зъби, празненство на спермата и нежните грубости... Шибане! Голи са зад този висок мъждукащ прозорец, знам и какво правят: разглеждат внимателно един

на друг всички скрити места, белези и бенки, пушат под слабата светлина на лампата от 25 свещи, която Але е прикрил с вестник, но телата им са истинско богатство и те подаряват на тази мрачна стая в студентското общежитие разкоша на дворец от "Хиляда и една нощ".

И винаги аз съм този, който хваща мацката, а Але онзи, който накрая я начуква. Когато я свалям на улицата, правя й фойерверки, размножавам й най-хубавите екземпляри от своята личност, смайвам я със знанието на стихове и цитати, тя върви напълно хипнотизирана по следите на моята духовитост и повече не разпознава улицата, по която хиляди пъти е минавала - подмамена от изтъркания ми репертоар и, накрая, работата за мене се свършва с това, че я довличам на нашата маса в "Коларац".

Але обожава моята игра и наистина той не лъже, когато след това разказва какво впечатление съм бил направил на това напълно непознато момиче, така че просто останало "шаш"!

Но в стила ми на бавач нещо сериозно не достига, за да бъде той и ефикасен. Моят начин има едно слабо място. Завършва уморително с думи, които се давят в наводнението от анекдоти за Але, за мене и за нашите приятели. Изведнъж настъпва мълчание, онзи миг, когато ангелът на тишината прелита над нашата маса край вратата на "Коларац" и аз виждам: момичето, което съм свалил на улицата, се влюбва в Але и от нейното държание падат един по един слоевете на невинността. Ясно виждам, че го желае и че повече не слуша моята шоу-програма и още виждам: на него наистина му е неприятно, че пак не съм имал късмет, че стилът ми има сериозен недостатък.

Ние двамата сме, изглежда, комбиниран сводник!

Без мене Але трудно щеше да се приближи до някое момиче; без него никога нямаше да да узная на какво са способни тези строги столични кукли, как бързо забравят своя кротък поглед на ученички, които се връщат от час по пиано и колко са яки за оная работа, как вият, докато се оправят и как дърдорят, докато се шибат! О, боже!

В същото време Але е и лакмус в търсенето *истинското* момиче за мене. Истинското, често представяното, което с години съм чакал - тя няма да пребледнее в негово присъствие, а аз няма за кой ли път да усетя вкуса на комедианта на небцето - устата ми няма пак да бъде пълна с пепел и утайка от черно кафе.

Защо завеждах всяка прясно уловена мацка на масата на Але?

Да му я покажа ли? Да се похваля със своя пореден успех без поанта ли? Не само за това.

Когато спокойно размишлявам, съвършено ясно ми е, че съм желяел да *поделя* това момиче с него. Цялата игра, безсмисленият лов нямаше да ми доставят и половината от удоволствието, ако с новото момиче трябваше да остана до края. Але беше моето алиби. Желяех да покажа на тези малки празноглавки, лудетини, триперушки и луетички, а и на другите, отгледаните белградски глезани, някакъв тайнствен кръг на другарството, който съм създал, в който приятелите са предани един на друг, въпреки изкушенията, поставени пред тях от момичетата, и в който Але с мъжествеността и силата осветява сигурния и неприкосновен дом, тайния ни щаб, изграден върху един стъклен пепелник и една карирана покривка в обикновеното, продухвано от течението кафене. Желяех да им покажа дома, в който живея с най-добрия си приятел Але. Искях да го опознаят и така да спечеля още хиляда точки в своя полза - аз, изгубеното чер-

вейче в безмилостния гъсталак на града, който през тези години гълташе енергия, пространства от пясъчните полета в покрайнините, километри от пустите брегове на своите реки, октан, машини, пот и успехи.

За мен Але беше принц и той великодушно ми позволяваше да се числя към същия отбор, в който той играе. И наистина, това не е просто стилистична фигура; когато всяка неделя играехме футбол на малки вратички на Бежанийската коса над Студентския град, Але винаги ме избираше в отбора, на който той беше капитан. Стояхме там, на тъжната панонска равнина, делейки се на две групи (избираха обикновено Але и Неша), а аз някак несигурно знаех, че приятелят ми ще ме избере за своя отбор, макар че играех лошо. Знаех, че ще ми определи роля на ляв защитник и той винаги правеше това, разбира се, едва след като избереше няколко необходими по-важни играчи.

Идваше при мене и ме потупваше по рамото с жест на крал, който посвещава някой воин в рицарство:

- Той е наш - казваше и аз давах всичко от себе си, хвърлях се в краката на противниковите играчи, излагах клетото си хърбаво тяло на ударите и препусках като маниак с топката, която ми се плетеше из краката, само за да оправдая доверието на Але. С крайчеца на окото си виждах как ме насърчава там, от дясното крило, очаквайки да му подам топката както трябва, а когато чудото все пак не ставаше и аз бивах хвърлен в калта, пръв се засмиваше на моето падане, обръщайки всичко на шега и, спасявайки ме така от презрението на останалите.

Връщяхме се в общежитието пеша, още потни и задъхани от играта, рамо до рамо, и аз бивах горд, че съм един от гладиаторите от неговия екип, че и сам мириша на пот и движение, на мъж, същевременно страхувайки се, че

вечерта ще прекарам сам, ако на Але му се предостави случай за забавление.

Как бивах щастлив през онези вечери, когато ме питаше: "Тази нощ къде?"

Моята комедиантска хитрост, мъдростта на куцата лисица, всичко, което притежавах, всичко тутакси се впрягаше и аз измислях най-смели планове: дръзко вмъкване на театрална премиера без билети, светкавично попадане на добре охранявани коктейли, заемане на мангизи, безброй дребни лъжи, които да използваме, за да се накльопаме и да си поживеем - сам-самичък бях Обединен щаб за организиране прекарването на Негово Кралско Височество тази нощ в Белград. Имах изострените рефлексии на градския плъх, при това още и незаситената фантазия на провинциалиста, за когото градът и неговите улици-обещания са пълни с непредвидени случки, водещи към наслаждения. Дърдорех му непрестанно за плановете си, а той ги слушаше с превъзходство и снизхождение, позволявайки ми великодушно да изгоня от себе си и последната лудост,

Разбира се, все още не знаех за какъв мой успех можеше да става дума и въз основа на какво ще трябва да успея, накрая: в каква насока ще се движи този мой въображаем успех - но това е без значение! Знаех добре, че се различавам от другите и Але сляпо вярваше в мен по присъщия си спортен начин. Вярваше, че съм по-добър, по-изключителен от другите, макар че нито той, нито аз можехме да обясним с какво съм такъв. Просто и двамата вярвахме в цената на материала, от който съм направен, и в истинността на живота-приказка със задължителен хепи-енд.

Не съм съвсем сигурен, но ако не дружеше с мен, Але можеше да стане щастлив учител по физическо - той беше озарен с една особена светлина, която огрява само

щастливците и именно това непреодолимо ме привличаше. В неговата сянка и самият аз бях по-хубав и по-цялостен. Ден след ден, без да зная какво правя, тровех Але със своите лунатични приказки и болни измишльотини. Възползвах се от неговата свежест и простота, а неговата сила употребявах като щит пред онези, които копнееха да ме линчуват заради неоснователната ми надутост, заради плашливостта и хитрините на професионалния муфтаджия. И затова, когато Але се опитваше да стане самостоятелен и да се сближи с равните си, с почтените и обикновени младежи, дърпах го с всички хитрости назад, подлагайки на присмех тези ограничени типове - бъдещи еснафи, и той с въздишка се разделяше с тях, отново завлечен в отровната смрад на "Коларац" и вечните фантазии без реална основа. Беше просто невероятно как аз и моите приятели, чистокръвни тарикати, бродяги и фантазори, се лепяхме за това златно момче, което, млечешком, ни красеше живота. Отровата, която вдишваше благодарение на нас, разлагаше постепенно свежата му спортна плът, а Мима Лашевска, с която го запознах, му нанесе последния удар.

Какво привлече Мима към този млад бог, студент по лицеви опори и клекове? Нямаме право да подценяваме тази млада дама, с причудливо държание наистина, с твърдението, че най-после срещнала истински мъж. Миминият рафиниран вкус се изплъзва от това предположение. Срещата им - това е моментът, когато се откриват най-добрият жокей и най-расовото животно сред стотици добри ездачи и чистокръвни коне. Благодарение на лудата ми страст всичко да дела с другите (това е залог, въз основа на който неограничено взимам след това от когото и да било), Мима най-накрая среща Але и в него вижда все още неоформения материал с изключителна стойност, от който може да се направи

нейния личен катапулт, дето ще я прехвърли далеко отвъд *завесата*. В нея се будят тъмните женски пориви сама да създаде бог по свой вкус - някой, който няма да ѝ бъде предан по онзи съзлив и сляп начин на хлътналите типове, преследващи я по цял ден с желанието да бъде само тяхна, а много по-дълбоко и много по-истински.

Защо не се влюби в мен например?

Защото Мима усеща, че съм вече отровен отвътре. Че съм изгубен за което и да било начинание, водещо към успех. Тя никога не може да бъде сигурна, че няма да я измамя с първия мираж. При това аз не съм хубав колкото Але. Тарикатската ми проклетия е очевидна за всекиго, който умее да прецени типа, зачесал гърба си о стената и зяпнал отсрещния тротоар. И въпреки че съм едва на двацет, изглежда съм роден старец, но дори и да заема някое изключително място в живота, това ще бъде дълга война, спечелена с хитрост, след много комбинации и неизвестност. Така, в едно невзрачно кафене, пълно с дим, Мима намира най-после нещо, което е търсела от край време. Това трудно момиченце, склонно да лъже безкористно, за което твърдяха, че не знае какво иска, желаше винаги повече от възможното, желаше невъзможното, и ето, най-после го намери и повече нищо не е важно: тя се напива пред очите ни, гледайки Але срещу себе си, лицето му на тъмния фон на стъклената витрина и неговия ореол, който тази вечер е по-видим, отколкото когато и да било по-рано.